

SAMARQAND SHAHRIDAGI DORIVOR VOSITALAR ASSORTIMENTINING MARKETING TAHLILI

Maxmudova Maftuna Mehrojoyva

Ilmiy rahbar: T.f.n. (PhD) Rayimqulova Ch.A.

Farmatsevtika ishini tashkil qilish kafedrası

Samarqand davlat tibbiyot universiteti, Samarqand, Uzbekiston

Annotatsiya

Ushbu tadqiqot O'zbekistonning Samarqand shahrida mavjud bo'lgan dori vositalari assortimentining har tomonlama marketing tahlilini taqdim etadi. Tadqiqotning maqsadi mahalliy dorixonalardagi farmatsevtika mahsulotlarining xilma-xilligi, mavjudligi va narx strategiyasini baholashdan iborat. Bozor dinamikasi, iste'molchilarning xohish-istaklari va tartibga soluvchi ta'sirlarni o'rganish orqali ushbu ish farmatsevtika sohasidagi asosiy tendentsiyalar va muammolarni aniqlaydi. Natijalar mahsulotlarning keng assortimentini ko'rsatadi, ammo shu bilan birga dori vositalarining hamyonbopligi va qulayligini oshirish bo'yicha muhim jihatlarni yoritib beradi. Ushbu tadqiqot Samarqanddagi farmatsevtika landshaftini tushunishga yordam beradi va manfaatdor tomonlar, jumladan, siyosatchilar, sog'liqni saqlash xodimlari va farmatsevtika kompaniyalari uchun tahliliy ma'lumotlarni taqdim etadi.

Kalit so'zlar: Farmatsevtika marketingi, Samarqand, dori vositalarining mavjudligi, sog'liqni saqlashdan foydalanish, narx strategiyalari, iste'molchilarning afzalliklari.

Kirish

Farmatsevtika bozori aholi salomatligini saqlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi, davolash natijalari va tibbiy xizmat ko'rsatish sifatiga ta'sir qiladi. Samarqand kabi

rivojlanayotgan hududlarda farmatsevtika bozorining dinamikasini tushunish fuqarolarning zarur dori-darmonlar bilan ta'minlanishi uchun juda muhimdir. Ushbu tadqiqot Samarqandda mavjud dori vositalarining turlari, narxlari va iste'molchilar tanloviga e'tibor qaratgan holda joriy assortimentni tahlil qilishga qaratilgan. Ushbu tahlildan olingan xulosalar mahalliy farmatsevtika bozorini strategik rivojlantirish va takomillashtirish yo'nalishlarini belgilashda xizmat qiladi.

Maqsad

Tadqiqotning asosiy maqsadlari quyidagilardan iborat

Samarqand shahridagi dorixonalarda dori vositalarining xilma-xilligi va mavjudligini baholash.

Mahalliy dorixonalar tomonidan qo'llaniladigan narx strategiyalarini tahlil qilish.

Farmatsevtika mahsulotlariga nisbatan iste'molchilarning xohish-istaklari va xarid qilish xatti-harakatlarini baholash.

Samarqand farmatsevtika sektorida duch kelayotgan muammolarni aniqlash.

Metod va materiallar

Ushbu tadqiqot miqdoriy va sifatli ma'lumotlarni yig'ish usullarini birlashtirgan aralash uslubga tayanadi. Qo'llanilgan usullarga bozor so'rovlari, dorixona mudirlari bilan intervyular va iste'molchilar o'rtasida o'tkazilgan anketalar kiradi.

Bozor so'rovlari Samarqand bo'ylab tanlab olingan dorixonalarda bozor so'rovlari o'tkazildi. Dorixonalar tanlovi ham mustaqil, ham tarmoqli dorixonalarni o'z ichiga oldi. So'rovlar quyidagi ma'lumotlarni to'pladi:

Dori vositalarining turlari: Retseptsiz (OTC) va retsept bo'yicha beriladigan dori-darmonlarning to'liq ro'yxati tuzildi.

Narxlar haqida ma'lumot: Narx strategiyasini tahlil qilish uchun eng ko'p qo'llaniladigan dori vositalarining narxlari qayd etildi.

Intervyular Dorixonalar faoliyati, jumladan, yetkazib berish zanjiridagi muammolar, inventarizatsiyani boshqarish va mijozlarga xizmat ko'rsatish amaliyoti haqida tushunchaga ega bo'lish uchun dorixona mudirlari va xodimlari bilan yarim tarkibiy intervyular o'tkazildi.

Iste'molchilar so'rovnomasi Dorixonalariga tashrif buyuruvchi iste'molchilar o'rtasida xarid xulq-atvori, afzalliklari va qoniqish darajasini o'rganish uchun anketalar tarqatildi. So'rovnoma quyidagi savollarni o'z ichiga oldi:

Dorixonaga tashrif buyurish chastotasi.

Xarid qilish qaroriga ta'sir qiluvchi omillar (narx, brendga sodiqlik, mavjudlik va h.k.).

Taklif etilayotgan dori vositalari assortimentidan qoniqish darajasi.

Natijalar

Dori vositalarining xilma-xilligi va mavjudligi Bozor so'rovi natijalari shuni ko'rsatdiki, Samarqand dorixonalari keng turdagi dori vositalarini taklif etadi, jumladan:

Retsept bo'yicha dori-darmonlar: Antibiotiklar, gipotenziv vositalar va og'riq qoldiruvchi vositalarning xilma-xil tanlovi.

Retseptsiz dori-darmonlar: Umumiy og'riq qoldiruvchilar, shamollash va grippga qarshi vositalar hamda biologik faol qo'shimchalar. Shunga qaramay, hududda keng tarqalayotgan diabet va yurak-qon tomir kasalliklari kabi surunkali kasalliklarni davolash uchun mo'ljallangan ixtisoslashtirilgan dori vositalari ta'minotida kamchiliklar aniqlandi.

Narx strategiyalari Narxlar tahlili dorixonalar o'rtasida dori narxlarining sezilarli darajada farqlanishini ko'rsatdi:

Narxlardagi tafovut: Bir xil dori vositasining narxi mustaqil va tarmoqli dorixonalarda sezilarli darajada farq qildi, bunda tarmoqli dorixonalar ko'pincha ulgurji xaridlar hisobiga arzonroq narxlarni taklif qildi.

Chegirmalar: Ayrim dorixonalar mijozlarni jalb qilish uchun sodiqlik dasturlari va mavsumiy chegirmalarni joriy qilgan bo'lib, bu iste'molchilarning xarid xulq-atvoriga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Iste'molchilarning xohish-istaklari va xarid xulq-atvori * Tashriflar chastotasi: Aksariyat iste'molchilar oyiga kamida bir marta dorixonaga tashrif buyurishlarini ma'lum qilishdi.

Ta'sir etuvchi omillar: Narx xarid qilish qaroriga ta'sir qiluvchi eng muhim omil deb topildi, undan keyingi o'rinlarda dori mavjudligi va brend obro'si turadi.

Qoniqish darajasi: Iste'molchilar retseptsiz dorilar assortimentidan qoniqish hosil qilgan bo'lsalar-da, surunkali kasalliklar uchun mo'ljallangan retseptli dorilarning mavjudligi bo'yicha xavotirlar bildirishdi.

Farmatsevtika sektoridagi muammolar * Ta'minot zanjiri muammolari: Dorixona mudirlari dori-darmonlarni, ayniqsa ixtisoslashtirilgan mahsulotlarni barqaror yetkazib berishda qiyinchiliklarga duch kelishmoqda.

Normativ to'siqlar: Mahalliy tartibga solish qoidalariga rioya qilish dorixonalar uchun muayyan dori vositalarini zaxira qilishda qiyinchiliklar tug'dirmoqda.

Xulosa

Samarqand shahridagi dori vositalari assortimentining marketing tahlili o'sish va rivojlanish uchun katta imkoniyatlarga ega bo'lgan turli xil farmatsevtika bozorini

ko'rsatadi. Dorixonalar keng tanlovni taklif qilsa-da, dori vositalarining qulayligi, narxlari va ta'minot zanjirini boshqarish bilan bog'liq muammolar saqlanib qolmoqda. Topilmalar siyosatchilar va manfaatdor tomonlar tomonidan Samarqanddagi farmatsevtika muhitini yaxshilash uchun strategik choralar ko'rilishi zarurligini ta'kidlaydi.

Kelajakdagi tadqiqotlar farmatsevtika bozorida o'zgarishlarni kuzatish, normativ islohotlarning ta'sirini baholash va asosiy dori vositalaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish yo'llarini o'rganishga qaratilishi kerak. Aniqlangan muammolarni hal qilish orqali barcha tomonlar aholi salomatligini yaxshilashga va Samarqand fuqarolarini zarur dori-darmonlar bilan samarali ta'minlashga hissa qo'shishlari mumkin.

References:

1. Makhmudova Maftuna Mehrojevna, & Rayimqulova Ch.A. (2025). The Range of Medicines in The City of Samarkand: A Marketing Analysis. European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies, 5(05), 79–82. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/eijmrms/article/view/108086>
2. Mehrojevna M. M. et al. The Range of Medicines in The City of Samarkand: A Marketing Analysis //European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies. – 2025. – T. 5. – №. 05. – C. 79-82.
3. Mehrojevna M. M. et al. The Range of Medicines in The City of Samarkand: A Marketing Analysis //European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies. – 2025. – T. 5. – №. 05. – C. 79-82.
4. Makhmudovna T. M. et al. THE COURSE OF MALFORMATION AND CORNEAL EROSION IN TUBERCULOSIS PATIENTS //Open Access Repository. – 2023. – T. 4. – №. 03. – C. 60-66.

5. Qobilovna B. Z., Nodirovich E. A. EVALUATION OF ORTHOPEDIC TREATMENT WITH REMOVABLE DENTAL PROSTHESES FOR PATIENTS WITH PAIR PATHOLOGY //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2023. – Т. 11. – С. 95-101.

6. Anvarovich E. S., Qobilovna B. Z. INFLUENCE OF DIFFERENT TYPES OF RETRACTION THREADS ON THE DEGREE OF GINGI RECESSON //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2023. – Т. 11. – С. 84-86.

7. Tohirovna M. L., Qobilovna B. Z. Optimization of Complex Methods Treatment of Inflammatory Periodontal Diseases //Eurasian Research Bulletin. – 2023. – Т. 17. – С. 138-143.

8. Shoxrux S., Shoxrux I., Faxriddin C. PREVENTION AND TREATMENT OF ORAL INFECTIONS IN DENTURE WEARERS //International Journal of Early Childhood Special Education. – 2022. – Т. 14. – №. 4.

9. Bakhtiyorovna M. U. Causes of removable denture breaks and allergic reactions //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2022. – Т. 10. – С. 374-377.

10. Makhmudova U. B. The Effectiveness Of The Use Of Parapulpal Pins (Ppp) When Restoring Defects In The Crown Part Of The Frontal Teeth //Asian journal of pharmaceutical and biological research. – 2022. – Т. 11. – №. 2.

11. МЕЛИБАЕВ Б. А. МАХМУДОВА УБ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ ПАРАПУЛЬПАРНЫХ ШТИФТОВ (ППШ) ПРИ ВОССТАНОВЛЕНИИ ДЕФЕКТОВ КОРОНКОВОЙ ЧАСТИ ФРОНТАЛЬНЫХ ЗУБОВ //ЖУРНАЛ БИОМЕДИЦИНЫ И ПРАКТИКИ. – 2022. – Т. 7. – №. 1.